

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Handleiding

Overheidstarieven 2019

Auteurs

Robbert Schop (BZK) en Cherine Botros (BZK) in samenwerking met Luuk Leussink (FIN)

Colofon

Titel Handleiding Overheidstarieven 2019

Auteurs Cherine Botros (BZK)
Robbert Schop (BZK)

in samenwerking met Luuk Leussink (FIN)
Oktober 2018

Inlichtingen Directie Ambtenaar & Organisatie
Cherine.Botros@minbzk.nl
06 - 15 26 73 01

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 Doel van de handleiding	4
1.2 Toepassing	4
1.3 Systematiek uurtarief	4
1.4 Vpb-plicht bij overheidsondernemingen	4
1.5 Leeswijzer	4
2. Tarieven 2019 en toelichting	5
2.1 Gemiddelde directe loonkosten per salarisschaal BBRA in 2019	5
2.2 Gemiddelde totale kosten per salarisschaal BBRA in 2019	5
2.3 Toelichting gemiddelde directe loonkosten	6
2.4 Toelichting overheadkosten	6
2.4.2 Kantoorautomatisering	7
2.4.3 Personeelsadministratie (P-Direkt)	7
2.4.4 Reiskosten	8
2.4.5 Opleiding	8
2.4.6 Facilitair	8
2.4.7 Overige overhead	8
2.5 Productieve uren en contract uren	9
2.5.1 Toelichting aantal productieve uren	9
2.5.2 Toelichting aantal contract uren	9
2.5.3 Specifieke gevallen	9
3. Veelgestelde vragen	10
Inleiding	10
Ben ik verplicht om de Handleiding Overheidstarieven te gebruiken?	10
Wat is het uitgangspunt bij het bepalen van de overheadposten die vermeldt worden?	10
Hoe kan het dat ik niet alle overhead bedragen herken wanneer ik deze met mijn organisatie vergelijk?	10
Hoe kan ik de Handleiding Overheidstarieven gebruiken voor een specifiek geval?	10

1. Inleiding

1.1 Doel van de handleiding

De Handleiding Overheidstarieven (hierna: HOT) is een handreiking voor alle onderdelen van de Rijksoverheid. Deze kan gebruikt worden voor het in rekening brengen van kosten voor bijvoorbeeld werkzaamheden, diensten, detacheringen of overhevelingen binnen de Rijksoverheid. De (dienst)onderdelen kunnen dit doen door een tarief per uur in rekening te brengen of door een budgetafpraak te maken die daarop is gebaseerd. Deze handleiding biedt voor elk van de ambtelijke salarisschalen een indicatief uurtarief. Ook andere publiekrechtelijke lichamen dan de Rijksoverheid kunnen gebruik maken van de HOT mits de toepasbaarheid kritisch wordt beoordeeld.

1.2 Toepassing

De HOT kan worden gebruikt als hulpmiddel. Bijvoorbeeld wanneer er geen adequate kostenadministratie of een toereikend instrument ter bepaling van kostenvergoedingen voorhanden is. Bij het gebruik van de HOT in het kader van werkzaamheden die samenhangen met het verrichten van economische activiteiten dienen daarnaast de gedragsregels van de Wet Markt en Overheid in acht te worden genomen. De HOT kan ook worden gebruikt ten behoeve van interne doorberekening, sturing en beheersing, benchmarking en subsidieverstrekking (in de vorm van referentietarieven voor de berekening of toetsing van subsidiabele kosten). De HOT is gebaseerd op gemiddelde tarieven op basis van de standaard kantooromgeving binnen de Rijksoverheid. Voor specifieke situaties binnen of buiten de Rijksoverheid zijn de tarieven in deze handleiding niet altijd geschikt. De gebruiker van de HOT doet er goed aan om in deze specifieke situaties de toepasbaarheid kritisch te beoordelen en zo nodig zelf aanpassingen te doen.

1.3 Systematiek uurtarief

De HOT geeft gemiddelde uurtarieven per salarisschaal weer. Het gaat hierbij om uurtarieven en salarisschalen van medewerkers binnen de Rijksoverheid die vallen onder het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren (BBRA). Het uitgangspunt zijn de werkelijke loonkosten voor de Rijksoverheid inclusief de loonkostenontwikkeling van de CAO Rijk 2018 en 2019.

De systematiek voor het bepalen van het uurtarief is sinds vorig jaar aan verandering onderhevig. Tot en met de HOT 2017 werd de overhead bepaald door een bedrag uit 2005 jaarlijks te indexeren. Sinds de HOT 2018 wordt de overhead bepaald aan de hand van actuele centraal beschikbare informatie. Binnen de Rijksoverheid verlenen shared service organisaties (SSO's) namelijk veel van de bedrijfsvoeringstaken, die nu onderdeel zijn van de overhead. In de handleiding is daarom rekening gehouden met de (ontwikkeling van) tarieven van de shared service organisaties van DGVBR bij BZK. Daarnaast is er gekozen om naast een uurtarief op basis van productieve uren, ook een uurtarief op basis van contracturen te presenteren. Het uurtarief op basis van productieve uren kan gebruikt worden voor werkzaamheden waarbij uitsluitend de direct productieve uren worden afgerekend. Dit uurtarief kan echter niet gebruikt worden voor werkzaamheden waarbij ook improductieve uren worden afgerekend. Bijvoorbeeld bij het detacheren van personeel. Om deze reden presenteert de HOT ook het uurtarief op basis van contract uren.

In de paragrafen 2.3 t/m 2.5 wordt de systematiek nader toegelicht.

1.4 Vpb-plicht bij overheidsondernemingen

Vanaf 1 januari 2016 zijn sommige overheidsondernemingen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Kort gezegd komt het erop neer dat deze overheidsondernemingen Vpb-plichtig zijn, tenzij er sprake is van een vrijstelling. De afweging of er sprake is van een vrijstelling dient per activiteit beoordeeld te worden. Gebruikers van de HOT zijn zelf verantwoordelijk voor het bepalen welke tarieven toegepast worden en de mogelijke (fiscale) consequenties hiervan. Bij twijfel is het verstandig om per geval fiscaal advies in te winnen bij het fiscaal loket van het Ministerie van Financiën.

Zie de handleiding overheidstarieven 2017 voor meer informatie over dit onderwerp.

1.5 Leeswijzer

In het navolgende hoofdstuk worden de tarieven voor 2019 gepresenteerd. In de eerste tabel worden de gemiddelde directe loonkosten per salarisschaal weergegeven. De tweede tabel bevat gemiddelde integrale tarieven (inclusief overhead) per salarisschaal. In de navolgende paragrafen van hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten die zijn gehanteerd voor de tariefsberekening nader verklaard.

2. Tarieven 2019 en toelichting

2.1 Gemiddelde directe loonkosten per salarisschaal BBRA in 2019 (alle bedragen afgerond in Euro's)

Schaal	Loonkosten per mensjaar	Uurtarief productieve uren, ex. btw ¹	Uurtarief productieve uren, incl. btw	Uurtarief contract uren, ex. btw ²	Uurtarief contract uren, incl. btw
1	29.000	21	25	16	19
2	31.000	22	26	17	20
3	36.000	25	30	19	23
4	43.000	30	36	23	27
5	45.000	32	38	24	29
6	49.000	34	41	26	31
7	53.000	37	45	28	34
8	59.000	41	50	31	38
9	66.000	46	55	35	42
10	73.000	51	62	39	47
11	83.000	58	70	44	53
12	95.000	66	80	51	61
13	108.000	75	91	57	69
14	119.000	83	100	63	77
15	130.000	91	110	69	84
16	141.000	99	119	75	91
17	153.000	107	129	82	99
18	167.000	117	141	89	108

Tabel 1 directe loonkosten per salarisschaal 2019 (loonkosten per mensjaar afgerond weergegeven op 1.000 Euro, tarieven op basis van de niet afgeronde bedragen) Bron: P-Direkt.

2.2 Gemiddelde totale kosten per salarisschaal BBRA in 2019 (alle bedragen afgerond in Euro's)

Schaal	Loonkosten per mensjaar	Overhead	Totale kosten	Uurtarief productieve uren, ex. btw	Uurtarief productieve uren, incl. btw	Uurtarief contract uren, ex. btw	Uurtarief contract uren, incl. btw
1	29.000	19.800	48.800	36	43	26	32
2	31.000	19.800	50.800	37	45	27	33
3	36.000	19.800	55.800	40	49	30	36
4	43.000	19.800	62.800	45	54	33	40
5	45.000	19.800	64.800	47	57	35	42
6	49.000	19.800	68.800	49	60	36	44
7	53.000	19.800	72.800	53	64	39	47
8	59.000	19.800	78.800	57	69	42	51
9	66.000	19.800	85.800	62	75	45	55
10	73.000	19.800	92.800	67	81	49	60
11	83.000	19.800	102.800	74	90	55	66
12	95.000	19.800	114.800	83	100	61	74
13	108.000	19.800	127.800	92	111	68	82
14	119.000	19.800	138.800	100	121	74	89
15	130.000	19.800	149.800	108	131	80	97
16	141.000	19.800	160.800	116	141	86	104
17	153.000	19.800	172.800	125	151	92	111
18	167.000	19.800	186.800	135	163	99	120

Tabel 2 integrale kosten per salarisschaal 2019 (loonkosten per mensjaar inclusief CAO Rijk afgerond weergegeven op 1.000 Euro, tarieven op basis van de niet afgeronde bedragen) Bron: P-Direkt.

Bovenstaande tabel bevat naast de directe loonkosten per medewerker tevens een opslag voor overhead van 19.800 Euro per FTE. In de navolgende paragrafen wordt een toelichting gegeven bij de in de tabellen opgenomen tarieven.

¹ Zie toelichting 2.5.1.

² Zie toelichting 2.5.2.

2.3 Toelichting gemiddelde directe loonkosten

In deze berekeningen worden tot de Rijksoverheid gerekend alle personen die volgens BBRA 1984 worden bezoldigd. Voor iedere salarisschaal (schaal 1 tot en met 18) worden de gemiddelde loonkosten berekend en geraamd voor het jaar 2019. Deze gemiddelde loonkosten per schaal zijn gebaseerd op een heel kalenderjaar voor een persoon met een volledige werktijd (36 uur per week). Bij de bepaling van de loonkosten, dat wil zeggen de kosten die het Rijk als werkgever maakt, worden de volgende kostencomponenten meegenomen:

- a. bruto salaris;
- b. vakantie-uitkering;
- c. eindejaarsuitkering; en
- d. door de werkgever te betalen premies voor ouderdoms- en nabestaandenpensioenen, WAO, VUT, invaliditeitspensioenen incl. het bovenwettelijke deel en de zorgverzekeringsbijdrage.
- e. CAO Rijk van 29 juni 2018

Hierin worden dus geen functieafhankelijke toeslagen, zoals bijvoorbeeld onregelmatigheidstoelage, meegenomen.

2.4 Toelichting overheadkosten

Overheadkosten zijn de indirecte kosten voor de ondersteuning (PIOFACH functies³) van medewerkers. Oftewel, indirecte kosten die moeten worden gemaakt voor het in dienst hebben van een medewerker. De overhead in deze handleiding is bepaald op 19.800 Euro per FTE. Om te benadrukken dat de overhead een schatting is van de bijkomende indirecte kosten binnen de Rijksoverheid, wordt in de handleiding gewerkt met een afgerond bedrag. De samenstelling van de overheadkosten werd tot en met de HOT 2017 bepaald door indexatie van een grondslag uit 2005. Hierin werd de overhead uitgesplitst naar de componenten huisvesting (20%), kantoorautomatisering (10%) en overige overhead (70%) zonder nadere onderbouwing. In deze versie zijn de overheadkosten weer verder uitgesplitst en toegelicht. Daarnaast zijn de kosten van externe inhuur en ondersteunende organisatieonderdelen uit de grondslag gehaald. In paragraaf 2.4.7 wordt hier nader op ingegaan.

³ Personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën, automatisering, communicatie en huisvesting.

2018 (oud) ⁴	per FTE
Huisvesting	€ 6.300
Kantoorautomatisering	€ 2.800
Overige overhead	
Administratie*	€ 700
Reiskosten	€ 1.800
Opleiding	€ 1.500
Facilitair*	€ 4.300
IMOC (1,4%) ⁵	€ 250
Totaal	€ 17.650

2019 (nieuw)	per FTE
Huisvesting	€ 6.200
Kantoorautomatisering	€ 4.500
Overige overhead	
Administratie*	€ 700
Reiskosten	€ 1.800
Opleiding	€ 1.500
Facilitair*	€ 4.700
IMOC (1,9%) ⁶	€ 400
Totaal	€ 19.800

Tabel 3 oude en nieuwe grondslag van de HOT in afgeronde getallen. De verschillen worden hieronder toegelicht.

In tabel 2 met de tarieven over 2019 is één kolom opgenomen waarin een indicatief bedrag van de overheadkosten van € 19.800 staat vermeld.

2.4.1 Huisvesting

De huisvestingskosten zijn bepaald aan de hand van het m² tarief voor de Randstad (€ 254 per m²) en vermenigvuldigd met de ruimtenorm (24,5 m²) per FTE uit het besluit tot vaststelling van het Rijkshuisvestingsstelsel voor kantoren van de Minister voor Wonen en Rijksdienst.⁷ Dit bedrag is inclusief flexplek norm.

Huisvestingskosten buiten de Randstad vallen gemiddeld lager uit per FTE (€ 5.580). Wanneer een werknemer naar een ander departement overgaat kan het overigens zijn dat de huisvestingskosten niet direct dalen of stijgen omdat met het RVB niet per medewerker wordt afgerekend maar per werkplek. Wanneer het aantal m² niet daalt of stijgt bij het overhevelen van personeel, blijven de huisvestingskosten dus gelijk.

2.4.2 Kantoorautomatisering

De kosten voor kantoorautomatisering zijn bepaald aan de hand van de tarieven van SSC-ICT. Deze tarieven zijn vergeleken met de tarieven van andere ICT dienstverleners bij de Rijksoverheid en bevatten de kosten voor: 'de digitale werkomgeving (inclusief Microsoft Office), persoonlijke devices (beveiligde telefoon met aansluiting + beveiligde laptop), persoonlijke applicaties (Adobe, SPSS, IBABS etc), locatie gebonden faciliteiten (aanleggen internet-kabels), monitor, housing en helpdeskondersteuning.'

De vergelijking bij andere ICT dienstverleners geeft een vergelijkbaar kostenbeeld per FTE. Let op, in vergelijking met vorig jaar is de component persoonlijke applicaties aan deze post toegevoegd.

Daarnaast zijn ook de Rijksbrede gemiddelde kosten voor ondersteunende applicaties onderzocht (Single sign on, Informatiemanagement, Rijksportaal, E-facturen etc). Deze kosten zijn **niet** opgenomen onder deze post, omdat deze applicaties niet direct afhankelijk zijn van het aantal FTE dat in dienst is. Rijksbreed komen deze gemiddelde kosten uit op € 1.700 per FTE.

2.4.3 Personeelsadministratie (P-Direkt)

Vanwege een bijna volledige Rijksbrede afname van salarisadministratie bij P-Direkt is ervoor gekozen om de administratiekosten te bepalen aan de hand van de P-Direkt tarieven voor generieke dienstverlening per FTE.

⁴ De HOT 2017 gaf geen gedetailleerde onderbouwing van de kosten componenten en verwijst alleen naar percentages ten opzichte van het totaal.

⁵ Toenmalige netto materiële overheidsconsumptie index voor 2018 (Bron: MEV 2018, CPB).

⁶ Netto materiële overheidsconsumptie index voor 2019 (Bron: MEV 2019, CPB).

⁷ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0038279/2016-07-16>.

Het grootste deel van het budget voor P-Direkt is centraal ondergebracht bij BZK/DGOO. Bij het overgaan van een FTE van het ene departement naar het andere departement hoeft dan ook alleen gerekend te worden met het eventuele overige decentrale budget (maatwerk). € 700 is het gemiddelde centrale budget per FTE. Dit bedrag is door afronding hetzelfde gebleven.

2.4.4 Reiskosten

De reiskosten zijn bepaald aan de hand van gegevens van de Mobiliteitskaart en P-Direkt. Het gaat hier om woon-werk verkeer en binnenlandse dienstreizen.

2.4.5 Opleiding

Departementen hebben opleidingsbudgetten per werknemer. Het opleidingsbudget per individuele arbeidsrelatie is bepaald op basis van de informatie uit de jaarrapportage Rijksbedrijfsvoering. Hierbij is het gewogen gemiddelde opleidingsbudget van de departementen over de afgelopen 5 jaar gebruikt.

2.4.6 Facilitair

De facilitaire kosten per werkplek zijn bepaald door per pand de totale kosten van FMHaaglanden te delen door het aantal werkplekken. Vervolgens zijn de kosten per werkplek vermenigvuldigd met de huidige vastgestelde werkpleknorm van 0,9 werkplek per FTE. Dit geldt niet altijd voor ieder individueel gebouw. In de Rijksbrede Producten en Dienstencatalogus (RPDC⁸) van de facilitaire dienstverleners zijn de generieke producten en diensten te vinden die onder deze post vallen. De facilitaire kosten per werkplek zijn ten opzichte van 2018 gestegen. Dit heeft te maken met stijgende ICT- en beveiligingskosten.

Het grootste deel van het budget voor FMHaaglanden is centraal ondergebracht bij BZK/DGOO. Bij het overgaan van een werknemer van het ene departement naar het andere departement hoeft dan ook alleen gerekend te worden met een eventueel overige decentrale budget.

2.4.7 Overige overhead

In de post overige overhead in de HOT 2017 zaten de 1. Bureaunkosten, 2. Reiskosten, 3. Opleidingskosten, 4. Kosten van inhuur van externen en 5. Kosten van ondersteunende organisatie onderdelen. De eerste drie kostenposten zijn ook in de geactualiseerde overheadkosten opgenomen. De laatste twee kostenposten, inhuur van externen en ondersteunende organisatieonderdelen, niet.

Externe inhuur

Externe inhuur is het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de rijksoverheid in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, middels het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, waarop door de opdrachtgever mede gestuurd wordt.⁹

De externe inhuur component is niet meegenomen in de grondslag van de overheadkosten voor 2019. De reden hiervoor is dat kosten voor externe inhuur niet direct zijn verbonden aan het in dienst hebben van medewerkers. Hier zijn in de regel ook andere budgetten voor.

Ondersteunende organisatie onderdelen

De ondersteunende organisatie onderdelen component is ook niet meegenomen in de grondslag van overheadkosten voor 2019. De reden hiervoor is dat deze kosten niet direct verbonden zijn aan het in dienst hebben van medewerkers. Bijvoorbeeld bij het detacheren van één medewerker hoeft er geen extra management of FEZer, jurist etc. bij te komen. Bij substantiëlere overhevelingen kunnen ondersteunende medewerkers die mee gaan, apart worden mee begroot. Naar aanleiding van de Handleiding Overheidstarieven 2018 blijkt dat sommige partijen het lastig vinden om met dit onderdeel om te gaan. Let op dat u altijd vrij bent om andere bedragen af te spreken. In HOT 2017 werd bijvoorbeeld gewerkt met een totaal bedrag voor alle overhead van € 31.500. Dit bedrag was echter niet onderbouwd.

⁸ http://content.rp.rijkswb.nl/cis/content/media/rijksportaal/facilitair_7/fmr/documenten_38/Opgemaakte_versie_WEB_106462_PDC-2018.pdf

⁹ Rijksbegrotingsvoorschriften, externe inhuur. Bijlage bij model 3.60.

2.5 Productieve uren en contract uren

In de HOT 2019 wordt gewerkt met tarieven op basis van productieve uren en contract uren. Hieronder volgt een toelichting.

2.5.1 Toelichting aantal productieve uren

Het uurtarief op basis van productieve uren wordt bepaald door de kosten per arbeidsjaar¹⁰ te delen door het aantal productieve uren per ambtenaar per jaar. Voor de berekening van het aantal productieve uren is uitgegaan van vijf werkdagen per week en een werkweek van 36 uur. Het aantal werkdagen in een jaar is verminderd met het aantal feestdagen die op een werkdag vallen, verlofdagen en ziekte-dagen.

Voor het jaar 2019 resulteert dit in de volgende opstelling:

aantal werkdagen	261
aantal feestdagen die op een werkdag vallen	6 -/-
omvang productieve dagen	255
omvang productieve uren (255 x 7,2)	1.836
vakantie-uren	167 -/-
ziekte-uren (5%)	92 -/-
indirect productieve uren (10%) ¹⁰	158 -/-
aantal direct productieve uren	1.419

Het aantal productieve uren voor 2019 bedraagt 1.419 uren per jaar. Het ziekteverzuimpercentage van de Rijksoverheid ligt op basis van de jaarrapportage bedrijfsvoering Rijk.

2.5.2 Toelichting aantal contract uren

Het uurtarief op basis van contract uren wordt bepaald door de kosten per kalenderjaar te delen door het aantal contract uren per ambtenaar per jaar.

De berekening van de tarieven op basis van contract uren is gebaseerd op 1.880 uren per kalenderjaar in 2019. Voor de berekening van het aantal contract uren is uitgegaan van vijf werkdagen per week en een werkweek van 36 uren.

Voor het jaar 2019 resulteert dit in de volgende opstelling:

aantal werkdagen	261
omvang aanstelling in uren (261 x 7,2)	1.880
aantal contract uren	1.880

Er is hier niet gecorrigeerd voor feestdagen die op een werkdag vallen, ziekte-dagen en verlofdagen omdat deze uren contractueel wel betaald worden. Het betreft verloonde uren.

2.5.3 Specifieke gevallen

Onderdelen van de Rijksoverheid die deze tarievenhandleiding gebruiken, kunnen voor zichzelf nagaan of het aantal netto productieve uren van 1.419 of het aantal contract uren van 1.880 van toepassing is. Zo nodig kan voor de eigen situatie van een ander aantal uren worden uitgegaan.

¹⁰ De hoeveelheid werk die een persoon in een jaar kan verzetten.

¹¹ Ongeveer 10%, denk hier bijvoorbeeld aan reistijd in werktijd, cursussen, afdelingsuitjes.

3. Veelgestelde vragen

Inleiding

Naar aanleiding van Handleiding Overheidstarieven 2018 zijn er afgelopen jaar vragen binnen gekomen. Hieronder zijn de meest voorkomende vragen en de reactie daarop weergegeven.

Ben ik verplicht om de Handleiding Overheidstarieven te gebruiken?

Nee.

Wat is het uitgangspunt bij het bepalen van de overheadposten die vermeld worden?

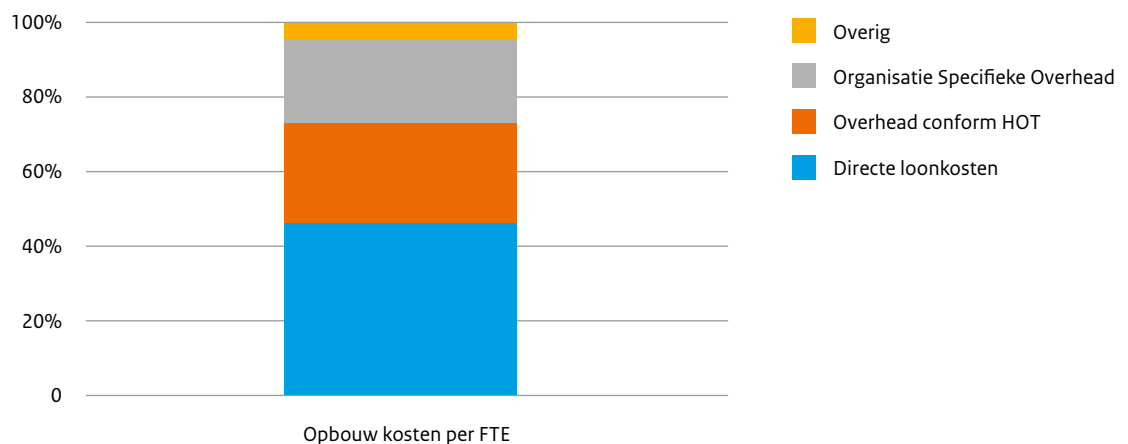
Voor de overhead wordt een testvraag gehanteerd, deze luidt: “Welke kosten van de organisatie stijgen er significant wanneer er één FTE bij komt?” Hierbij is er voor generieke kosten gekozen die onderbouwd uitgelegd kunnen worden.

Hoe kan het dat ik niet alle overhead bedragen herken wanneer ik deze met mijn organisatie vergelijk?

Omdat er wordt uitgegaan van gemiddelden, kan het zijn dat sommige posten een stuk hoger of lager uitvallen voor uw organisatie. Ook kan het zijn dat uw specifieke situatie afwijkt van het uitgangspunt bij de berekening.

Hoe kan ik de Handleiding Overheidstarieven gebruiken voor een specifiek geval?

Voorbeeld opbouw

Figuur 1 voorbeeld van de opbouw van een tarief per FTE voor een specifiek geval. Bij ‘organisatie specifieke overhead’ valt bijvoorbeeld te denken aan specifieke beveiligingskosten. Bij ‘overig’ valt bijvoorbeeld te denken aan een specifieke afgesproken opslag.

Inlichtingen

Directie Ambtenaar & Organisatie

Cherine Botros

Cherine.Botros@minbzk.nl

06 15 26 73 01

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

oktober 2018 | 115774